

САНА ОЛОХ

БОЧУОТ ДУОСКАТА

Х а н а т
1931 снл алтынны
15 нүнүттэн тахсар

ССНП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 108 (5932)

1983 снл. Балабан ыйын 10 нүнэ
СУБУОТА

Сыаната
2 харчы.

XI пнтилетка: үнүс, сүрүн, снл
ХАС БИИРДИИ ҮЛЭЛИИР МИЭСТЭБЭ —
ҮРДҮК КӨРДӨРҮҮНҮ, ХААЧЫСТЫБАНЫ!

НЬИДЬИЛИ ОБУРУОТЧУТТАРА

«Чурапчы» совхоз Сылангаады отделениета Е. Е. Ноловицн салайначчылаах обуруотчуттары биригээдот бөйыл сайыл Ньидьили күүлүн хоту халдыаайтынар сана участан төринэн үлэлэте. Манна эвоневон Мария Дьячковская уонна обуруотчут Людмила Птицына салайымыларынан халпыыстаны, укребу, редисканы үүнүрдилэр. Эдэр механизатор Игнат Константинов көмөлөһөөччүтүнүн Петр Лебедетинн таһаарылыахтык үлэлэтилэр.

— Бастыкы сайымнытыгар обуруот куһарана суох үүнүүнү биэрэ. Бээһээтэлити халпыыста быһылыты саралаагыбыт. 30-ча тонна үүнүүнү комундарыт диибит. Теплицабытыттан 3 тонна отурсуку быһан маһаһылыгы туттарбыһыт, — диир биригэдиин Егор Егорович.

Обуруотчуттар кэлэр сылга 200 квадратнай метр маннык сана расаднигы үлэс киллэрэр, 5 гектарга халпыыстаны ыһар, помидору үүнүрэр быһаһнаахтар.

П. ОКОНЕШНИКОВ.

Снимоктарга (хаһастан) Л. И. Птицына уонна М. Е. Дьячковская обуруонка; механизатор И. Е. Константинов уонна рабочай П. П. Лебедев үлэлэрин көмүгэр.

Автор фотолара.

Рабочай календарга — пнтилетка төрдүс сыла

БОЛУТУР. Ульяна Гаврильевна Дьячковская до. Ол иһинэр быһаһыста маастардаах арыы сыла көрүлүүбүтүгэр. Үүтү сыла арыы ыйыгар эриэ оноруу 119,8 тоннанан, дэхси үчүгэйдик үлэлээн арыыны астаһын 2,1 паловойунан 306,9 тн. тынанан куоһарылыгына солг. бородууксуйаны. Билигин коллектив раогордо, оһон пнтилетка бочай календарыгар — пнүс бастагы сылынаады быһаһыста болдьовун түөрт

Р. СОФРОНОВА.

Фермага хаалыылаах суох

МУТУЛАЙ. Уһуоһтар төлөрөн иһэллэр. Кини ферма коллектива (старшай А. С. Захарова) сыла уон арыы ыйыгар хас ынах ахсыттан 1302-лн кг үүтү ыта. Ити эбэһээтэлити 306 көрүлүүбүтүнүгэр 258 кг үрдүк. Ол иһинэр мэтчирон үс ыйыгар 164 кг ынан сорудах бослоһа куоһарылыгына. Сорудахтары коллектив биэс ыныыксыта бары

П. ПЕРМЯКОВ.

Эдэрдэр — ходуһа хоһууттара

СЫЛАН. Түөбэ биригэдиитэр С. Г. Куликин салайар иһинэн оттуур эвонота бу күнүгэ 158 тонна оту көбүйөн сыла. ыады сорудаһын 8 тонна нн аһарда.

Звено сүрүн күүлэ — ыччаттар. Көбүйүгэ кыдаһаһытынан Михаил Оконешников, ахсууга Федор Местников, Фи-

липпи Монастырев, Руслан Цыгоровола курдук эдэр үлэлиилэр. Оттон мунньууга оһуола үөрөнөччилэр сылдыаллар.

Хаалбыт кэмгэ оттуурга сир да баар, настроение да үчүгэй.

Билигин Хоспохтоох аһаһыгар үлэ үгүнээн барар.

П. ЛЕБЕДЕВ.

Эбэһээтэлиститибэни — үс бүк

Урут биллэрислэбэтин курдук, «Мындааайы» совхозка Д. М. Нова салайар сылэстиин эвонота сорудаһын аһырдых ыйын 22 күнүгэр төлөрбүтэ. Звено онтон кэлин Амма уһуор 2532 тонна сылаһын бэлэмнээн эбэһээтэлиститибэни үс бүктөн ордук толордо.

Манна эвоневоду тэбэ И. К. Старостин, К. Е.

Дьячковская курдук совхоз кизи туттар опыттаах механизатордара үрдүк үүнүүлээх күөх маассаһы үлүмнэһэн быстардылар.

Кинилэр бу күнүгэ сыһарылыбыт баһыһыларгытар халдымалы хорутууга туруннулар.

М. ДИОДОРОВ.

МИНСКЭЙ. «Минскэйдэви тракторнай завод» холбоһук «Беларусь» тракторы сирн танаһаһын диирини холбоһуктаах регулировкаһаһын систематынан сабылэтилар. Тракторист рыманы наадылар бэлэтигэр туруоруон эрэ наада, мас сыһа сир ньуурун, буора кытаанаһын учуоттаан ол ыйылыбыт ди-

рини халбаннаабаһа тутуһар.

БАЛАКЛЕЯ (Харьковская уобалас) Саахарнай промышленносуь. Бүтүн Союзтаагы ИЧИ-тын специалистара киллэрбит технологиялара саахарнай субьектүгэ үүнүүтүн сүтүгэ суох харайары хааччылар. Савинцы ба-

1983 снл мэтчиронг үс ыйын түмүгүнөн сүөһү иһититигэр, иһиттэн бородууксуйаны ыһылыта уонна советопккалаһыгыта социалистическай куоһаһыгыта үрдүк көрдөрүүлэри ситиспит мантык отделениелар, коллективтар уонна бастын үлэһиттэр оройуоннаады Бочуот дуоскатыгар таһаарыллаллар.

ОТДЕЛЕНИЕЛАРТАН

Карл Маркс аатынан совхоз Мутудайдаады отделениета (управляющий Пермяков Н. Д., партбюро секретара Дьяков Л. А., профком председателэ Васильев И. В., сельсовет исполкомун председателэ Кронникова М. Д.).

ЫАННЫЫК ФЕРМАЛАРТАН

Вастакы бөлөххө:

Кураанах Эбэ, ферма коллектива (Карл Маркс аатынан совхоз, Вахсы отделениета. Старшай Слепцов В. Ф.) — хас биридии фуражнай ынахтан 934-түү кг үүтү ыабытын иһин.

Вэро ферма коллектива (Эрилик Эристин аатынан совхоз, Хадаар отделениета. Старшай Никитина М. В.) — хас биридии фуражнай ынахтан 865-тн кг үүтү ыабытын иһин.

Арыы ферма коллектива («Чурапчы» совхоз Кимини отделениета. Старшай Борисови Х. И.) — хас биридии фуражнай ынахтан 743-түү кг үүтү ыабытын иһин.

Иккис бөлөххө:

Хара Хомуостаах ферма коллектива (Эрилик Эристин аатынан совхоз, Чапыр отделениета. Старшай Григорьева Д. К.) — хас биридии фуражнай ынахтан 722-лн кг үүтү ыабытын иһин.

Саһаас От ферма коллектива («Мындааайы» совхоз, Болотур отделениета. Старшай Белолюбская Е. Н.) — хас биридии фуражнай ынахтан 703-түү кг үүтү ыабытын иһин.

ЫАННЫЫКСЫТТАРТАН

Вастакы бөлөххө:

Иалнов Михаил Инноксэтиевич («Чурапчы» совхоз, Арыылаах отделениета) — фуражнай аһырын ахсыттан 1562-лн кг үүтү ыабытын иһин.

Егорова Матрена Николаевна (Субуруускай аатынан совхоз, Болтоно отделениета) — фуражнай ынаһын ахсыттан 1394-түү кг үүтү ыабытын иһин.

Кеопонфтова Варвара Николаевна (Эрилик Эристин аатынан совхоз, Хадаар отделениета) — фуражнай ынаһын ахсыттан 1223-түү кг үүтү ыабытын иһин.

Иккис бөлөххө:

Ромасова Анна Дмитриевна (Эрилик Эристин аатынан совхоз, Хадаар отделениета) — фуражнай ынаһын ахсыттан 1190-нуу кг үүтү ыабытын иһин.

Соколыникова Анна Сергеевна (Карл Маркс аатынан совхоз, Вахсы отделениета) — фуражнай ынаһын ахсыттан 1068-тыы кг үүтү ыабытын иһин.

Никифорова Анна Афанасьева («Чурапчы» совхоз, Сылаг отделениета) — фуражнай ынаһын ахсыттан 1056-тн кг үүтү ыабытын иһин.

Көрдөрүү тубуста

Ааспыт сыллаахха хааластаһыны үчүгэйдик талыылаахтар аһаһаһыгар сыйдыбыт Мындааайытаагы киноустанова (старшай киномеханик А. В. Випонуров) быһыл килиэһинэни хааччылаһыга балачча ситиһилээхтик үлэлиир. Онуоха кинокартиналары таһыга улахан кыһамыһы ууруу, ыаллы Мырылааады установкаһы кытта

атастаһыны үчүгэйдик талыылаахтар аһаһаһыгар сыйдыбыт Мындааайытаагы киноустанова килиэһини көрдөрүүтөн 2150 солк. үбү киллэрэн, барыта 15,3 тн. көрөөччүнү хаһаи туһаһнаах быһаһаһы аһары толортоото.

«СО» корр.

ИЙЭ ДОЙДУБУТ УСТУН

Һүөлэһкэ баар уобалас бөдөн предприятиетгар минньигэс силистэри харайыы табыһастаах режимн хааччылар оборудованиелар комплекстара үлэлэте. Ити быһыл эһин 300 тонна саахары опорор кыады биэриэ. **ЛЕНИНГРАД.** «Взрестник» НПОХ-гуван та-

пыллыбыт электроннай комплекс дизельнэй двигателлэри бэрэбэркэлэһин процеһын ыарахан үлэлэрин бүтүннүү автоматизациялаһар кыады биэрор. Софотох операторнан салаллар комплекс бэрэбэркэ халчыстыбатын үрдөтөр, болдьовун кылгатар.

(ССТА).

Партийнай олох: отчуоттар-быыбардар

БИИРДИИ КИҢИЭХЭ ТИЙБЭТТЭН

«Чурапчы» совхоз Ула. көрдөрүүтүнүсүзөр намын Күүлүбүтү биригээдэти итигилеги сүрүн былыттар тэрээнин үлэтин тупсарытат. Сыл арысыйлар үтүү ыһыан былаанна баара суога 83 бырыһиан толорулуна. 144 фуражнай ыһахтан биригиллэриттэн 827-лии килограмм үтүү ыһаан графига эмиз тутулулубата. Биригээдэ арыс ыһаагыттан биридэрэ орэ туһааннаах былаанын толорон ийэр. Үтүү ыһаан мөчирон да ыһаагыр эбилибэтэ. Үс ыһаагынах ахсыттан баара суога 479-туу кг үтүү ыһаан. Ити былааннамы тыһаапар 211 килограммнан аһыах.

Биригээдэ 850 тонна орэ соруупкалыахтаах этэ. Итигилтэн балаан ыһыан 5 түнүсүрү турутуан 68,5 бырыһианын эрэ толордо. Ити отделение орто

быһагы быһагы оҥороччуларга тирээн турар сорууттары кэмгэр тирэдиллэбэттэрин критикалаата. Отделение, совхоз киинизиргэр буолар муннахтар туох сорууттары туруорбуттара кыһа биһигэ таһаарыллан испэтэр. Совхоз эбэтэр отделение салалталарыттан сырыттаахтарына эрэ ол туһунаан иһиллэр. Агитатордар, политэрийэччилэр биригиллээн дьону кытта үлэлэритэр эмиз септөөх болгомтону уураар кэм кэллэ. Эбэтээлиститибэлэри, былааннары болдох иннинэ толорууга дьону күүрдүү очоҥо ситиһилинээ, диэтэ киһи.

Биригээдэ Д. М. Трофимов сүөһүттэн ыһыллар бордууксуйаны элбэттиннэригэ Чурапчы орто оскулатын выпускниктара тахсан улахан көмөнү оҥороллорун ба

лиэтээтэ. Ол эрэри бу сүрүн салаага баһылыыр көһүлүүр, уһундук үлэ-эбэбит ыһыныкыттар аһыахтарын, биригээдэ-дэ төһүү буолар рабоча-дары элбэтингэ үлэ ситэ-тэ суох ыһыттыларын критикалаата. Бэйэлэрин үлэлэринэн хамнастарынан, дьону үлэбэ көһүлүүр наставниктары сүүмэрдээһингэ болгомто ууруллубат. Итинник да буолан сайын устата ыһыттык хотоннору өрөмүөннээһингэ туруоруллубут звено ааныа үлэ-эбэтэ, сорох оттуур звеноларга үлэ тэрээһинэ сатархай.

Группа биригиллээх үлэ-эбэтэ сыйааланна. Партийнай тэрийэччилэр Трофимов Алексей Денисович талылына.

Муннаахха ССКП райкомун иккис секретара С. П. Макаров кыттыны ылла уонна тил эттэ.

И. Филиппов.

Бастыҥнарга тэҥнэһиэххэ

Комсомольскай-Ыччат опшур звенолар, үлэ-сыйнабалар аабырдарын куоталаһылар

Атырдыах ыһыгар от даах звенолар куоталаһылар барыта 36 ыһыларыгар бастаах хомуурутар ыччат звенолар итигилтэ 12 үлэ уонна сыйнабалар даа-уонна үлэлээтилэр. Биллэрин курдук, ити коллективтарга сезон устата 10 тыһ. тоннаттан итэбэһэ суох сүөһү аһы-лытын соруупкалыыр былаан тирэдиллэбитэ. Балаан ыһыан саала-ныһыттар кинилэр 13 тыһ. 331 тонна аһылыгы бэлэмнээн сыллаабы былааннарын лаппа аһар-дылар.

От ыһыан түмүгүнэн куоталаһыт бастыҥнарга ахсааннарыгар киирсбит коллективтар ааспыт ударнай ыһага дааны тэтимэрин ыһыктыбатылар. Ол курдук, «Мындааайы» совхоз Г. Гермогенов салайааччылаах калым механизациялаах звено эмиз бастаан табыста. Көлө-илии звеноларыттан Д. Трофимов («Чурапчы» совхоз) салайар ыччаттара оройуонга бастааһын сезоннаа-бы былааннарын толору ситистилэр уонна куоталаһыт иккис миэстэлэринилэр. Бу бөлөх коллективтарга биллэлээх отчут В. П. Седлащев П (Субуруускай аатынан совхоз) кыла-йыһылаабынан буолла. Илиннэн үлэлээччилэр ортолорутар И. Сивцев («Чурапчы») бу да сырыгыта иһин биэрбэтэ Механизированнай аһар-лаабырдарын куоталаһыларын иккис ыһыгар кыһыһылааһын Г. Н. Аммосов аһааһыктыах Хатылы орто оскулатын холбоһуга буолла. Бу бөлөххө от ыһыгар бастаа-быт Н. Н. Миронев (Кы-таанах) үөрөнөөччилэрэ иккис, Сылантан Н. Г. Пудов салайар лаабыр-уһуе буолулааһылар.

ЫБСЛКС райкомун бю-рота түмүгү таһаарытэ кэккэ коллективтар гра-фиктан хаалан сезоннаа-бы соруудабы толоруу-биллэр ыарахаттары үөс-көппиттэрин ылда.

Ударнай ыһа кыһы-лаахтарыгар ЫБСЛКС райкомун Бочуотунай гра-моталарга уонна көһүрү-лэ сылдыар Ымппелла-туттарыллаллар.

И. СЛЕПЦОВ, ЫБСЛКС райкомун тэрийэр отделын сөбиөдиссэйэ.

СЫҤЫАНЫ ТӨРДҮТТЭН

Проблемалар, ТУПСАРЫАХХА санаалар

Үлэһит илии, идэлээх рабочай кадрдар тийбэт-тэрин туһунаан биһиги оройуонмут совхозтары-гар үгүстүк мунатыйан көпөтэни буоларын ити-тэххэ сөп. Ол биһиэхэ, Субуруускай аатынан, совхозка, эмиз сыһыан-наах.

Биллэрин курдук, рабо-чай сөлбүк оскуолаларга бэлэмнээр. Хатылы орто оскуолата тэриллиэ-тэн, холобур, манна үө-рөмүт, итиллибит 320-чэ уолаттар уонна кыр-гыттар төрөөбүт совхоз-тарыгар производстводо үлэлиин тахсыбыттар. Аһардаа киники үө сы-ла оскуола паартатыттан 103 выпускник тыа ха-һааыстыбатын произ-водствотыгар тахсан үлэ-эстафетатын туттулар.

Манна мин производ-ствога үлэлиин тахсары-чаттарга уонна үлэ-э и-тингэ сыһыан тустары-нан быстах санааларын этиэхпин баһарабын.

Совхоз отделениеларын сүөһүтэ биригиллэр ки-иннэн итиллэр буолу-буттан сии балааҥа бири-гил ааста. Ол эрэри хо-тон ыарахан үлэтин ме-ханизациялааһытга сов-хозка күтүүннээх оҥо-һулулубата, биһиги сип-пит-хоппут механизация-лаах биригил даһаны ферма суох. Быстахтык ылла-ха, Хатылы орто оскуо-латын бүтэрээччилэр сүн-нүөн Махалды ферма-тыгар үлэлиин тийэллэр. Маннаабы хотону меха-низациялыыр туһунаан көпөтэни барыта сии-ыраатта эрэри, дыһала-оннуттан сыһарыан биэрбэт.

Махалдына выпуск-никтар коллективнаан бастаан тахсыахтарыттан ааспыт уонтан тахса сы-ла устата эдэр рабочайдар оһорор усулуобуйаларын тэрийиһгэ даһаны биллэр-кестөр тутуу ыһыаһыба-та. Баччаанга диэри бу ферма ыччаттарыгар анаан типовой оһорор

уопсай дыһа тутулуубата. Сыл ахсын бэрт барба-х оҥоһуулаах, киһи, ордук эдэр дьон, кута-сүрэ тох-тообот уопсай дыһа-лэригэр комсомольскай путе-канын сүөһү итингитэр тахсааччылары олохтуу-лар. Дыһа кыһыны аһа-ры тыһылар буолан, ыччаттар үксүтэр бөһү-өлөктөн сылдыан үлэлиир-гэ күһэллэллэр. Ол бил-лэн турар, эдэр рабочай санаатын туппат, произ-водственной көрдөрүүлэ-р-гэ көһүлүбэт. Төттөрү-түн, сүөһү итингити кур-дук тыһын суолталаах са-лааттан ыччаты тийтэр даһаны. Быһата, ыччаты олохсуйууга совхоз сала-тата кэскиллээхтик ыл-сан үлэлиир дыһаххэ кэ-рээтэй.

Ити—дыһала биригил-лэригэр аһынаахха ман-нык. Үөрөнөөччилэри үлэ-э итингэ, кинилэри идэ-э туһааһыны тупса-рыгыт киники сыһа-лара дьаһаллар ыһыла-лаллар. Бу дыһала-ла улахан болгомто ССКП КК бэс ыһынаа-бы (1983 с.) Пленумугар уу-рулуна.

Биһиги оскуолалары-тыгар производственной үөрөхтээһин туруктаах ма-териальнай базатын тэрийиһгэ балааҥа үлэ-барар. Хатылы орто ос-куолатыгар даһаны он-нук. Ол эрэри производ-ственной үөрөхтээһин ка-бинеттарын тэрийиһгэ Субуруускай аатынан совхоз салалтата оройу-он партийнай уонна совет-скай органнын туһаан-наах уураахтарыгар дьү-ө-рлээх үлэни ыһыпата-дизэи баһарыллар. Ды-э-уот суоһуттан Хатылы оскуолатын администра-цията трактороведение кабинетыгар анаан, кү-һэллэн турар, үө квар-ти-ралаах учууталлар оло-рор дыһа-лэригэр босхо-лоон биэрбитэ. Оттон мас-сы-наан ыһаабы ыһыан ма-астардарын идэтигэр үөрэтиһгэ аһааһа ка-

САРСЫН — ТАНКИСТАР

● КҮННЭРЭ ●

МИХЕЕВТЭР

Японскай самурайдар биһиги дойдубут кыра-һыаһыттан кэспиттэрин иһэти баран Ульяновскай уобалаһа Воинское сели-ниэтин олохтооҥо Дми-трий Федорович Михеев оччолорго Оһуобай Даль-невосточнай армияны ха-маандаалаабыт маршал Блохерга суруйбута: «Улахаах уолаттарбын эи-дьяһалгар ыһтабын. Ки-нидэр эһигини кытары кирибрит самурайдары көһэттиһэр».

1937 сыллаахха Павел, Федор, Иван уонна Вла-димир бастаах дыһа-кэр-гэн экипаһынан буолбу-тара. Аһа дойдуну ко-мүскүүр сэрингэ аны Ми-хейл, Семен уонна Петр аһа-лалары мунньуммут үбү-үнэн оҥоһуллубут танк экипаһын үөскөппиттэрэ. Аһыгыт уолаттар Алек-сандр уонна Виктор эмиз танкистар.

Снимокка: Курскайдаа-бы кыргыһы кытты-лааҥа В. Д. Михеев эдэр танкистары кытта.

СССР фотохрониката.

Редакцияга сурук кэллэ

БЭРКЭ ТЭРИЙДИЛЭР

ЧУРАПЧЫ орто ос-куолатын V—VIII кылаастарын үө-рээччилэрэ бу күннэ-р-гэ Субуруускай ааты-нан совхоз Хатылы-таабы отделение-тыгар Илгиттэ бааһы-ныгар хортуппуй хо-тоһунугар көһтөөх-түк, таһаарылаах-тык үлэлээн кири-дилэр.

Быйыл хортуппуй хомуурун совхоз, от-деление салалталара үчүгүйдик тэрийбиттэ-рэ үөрүүлээх. Оһолору үлэ-э таһаары, баа-һынатан кыла-лэригэр бэрээдэктэһэ — тран-спортынан харгыһа суох хааччыһы сити-һилиннэ. Бааһынаҥа

ити аһылык тэри-лээн мин, сибээһэй хортуппуй буһарыл-лар, сүөгэй таһылар, итигил чэй, бэчизиннэ, уонна кэмпизт бэри-лэр.

Күниээһи үлэ түмү-гэ тутта таһаарыллан, ыһааһылаахтар бы-һаарыллан иһэллэрэ көрөхсүлүлээх. Баа-һынаҥа «Албан аат ха-һыата» уонна «Суһал сигнал» таһаарылла-лар.

Биригил оһо 6-лыы куул хортуппуйу хо-муйуохтаах. Ону со-рохтор 12-13 куулга-тириэрдэллэр. Онну-тарын V «а» кылаас-тан Федот Слепцов уонна Нюра Дьяков-скай буолулар. Оттон

V «б» оһолоро Степа Игнатев, Таня Рома-нова уо. д. а. 10-чалыы куулу толортоотулар.

Көһтөөх куоталаһы кыһыһылаахтарынан VII «г» уонна VII «б» кылаастар буолу-лаатылар. Виристээх миэстэлэргэ атын да кылаастар киирс-ти-лиилэр.

Оһолорго, учуутал-ларга усулуобуйаны тэрийиһгэ совхоз ки-ин аппаратыттан С. П. Борисов уонна звено-вой Н. П. Чичина-ров ордук улахан-нык көмөлөһүлэр, үгүстү-түбүгүрдүлэр.

Үлэһиттэр аһа-л-лар сирдэригэр оһуула-ры, наһаа оһол-лоро буоллар өссө үчү-тэй буолуо этэ.

М. МАКАРОВА, учуутал.

И. СОЛОВЬЕВ, педагогическай үлэ-ветерана.

Ас-үөл программатын — олоххо!

ХАРДАРЫТА БАРЫСТААХ ТӨРҮННЭ

ЕРЕВАН. Сады үүн-
дөр табарыстыба-
лар. Эмнандэискай-
дараагы илсирбэ онго-
дор завод бэлэмниир
бородууксубатын ас-
сортименттар биллэр-
көстөр көннөрүүнү
кыллардилэр. Манна
розовой итээнэ эриз-
дэбэй барыаннаагы
өгөрөн таһаары ула-
жанын эбиллэнэ, ас-
сортимент фрукталартан
балааннаагы техноло-
гията аан бастаан ба-

ныаагына. Сады үүн-
дөр табарыстыба-
лар. Эмнандэискай-
дараагы илсирбэ онго-
дор завод бэлэмниир
бородууксубатын ас-
сортименттар биллэр-
көстөр көннөрүүнү
кыллардилэр. Манна
розовой итээнэ эриз-
дэбэй барыаннаагы
өгөрөн таһаары ула-
жанын эбиллэнэ, ас-
сортимент фрукталартан
балааннаагы техноло-
гията аан бастаан ба-

(ССТА).

ССРС УТАРЫ СИДЫНГ ПРОВОКАЦИЯ

АХШ-гар уонна сорох
ардаагы дойдуларга ба-
лаан ыйын 1 күнэ буо-
лар түүнүгэр советскай
салгынаагы куйаары
куруубайдык көспит Со-
буруу Корея самолетун
эрдэттэн былааннаагы
провокациятын тула Рей-
ган администрациятын
төрүлүбүт дарбааннаах
уонна уодаһынаах ан-
тисоветскай хампаанна
саарана турар. Бэйэлэрин
суолларын-иистэрин сап-
тарга сорунан АХШ пре-
зидеһэ итээнэ атын үр-
дүк сололоох деятельлэрэ,
күннэлэр көннөлөрүттөн
империалистическай про-
паганда улахан кыахтаах
аппарата, буолбут арал-
лаан туһунан КРУ ыры-
тан онорбут сымыйа са-
бадалааһынары хаты-
лаан туран, ол иһин эп-
истиниһин Советскай
Союзка сүктэрэргэ дуулу-
һаллар. Советскай Союзу
уонна кини общественнай
тутулун баһаардырдар, со-
ветскай дьоннорго өһү-
рүүнү үөскөтөр, билигин
дойдубут тас политика-
тын токурутан көрдөрөр.
Кини эйэлээх көбүлээһин-
нэрттэн болдомтону
аралдытар сылыннан
общественносаах сиду-
һу өйдөбүллэри сыгалыы
сатыллар.

Аан дойду
ТЕМАТЫГАР
БЭСИЭДЭ

хунна хампаандалыыр
пуун биригээһин төлөрбү-
тэ. Итинник туттуу ССРС
государственной кыра-
ныскаатын туһунан Со-
куонига уонна бүтүүн
билиниллэр аан дойду-
таагы куормаларга толо-
ру сөп түбөһөр.

Советскай правитель-
ство сайабылланнаагытар
бюджетминитин курдук,
ити Советскай Союз стра-
тегическай өттүнэн ула-
хан суолталаах оройуону-
гар соруйан оноруллубут,
эрдэттэн былааннаагы
дэһиһи туһунан этиллэр.

Американскай КРУ аан
дойдутаагы авиалиния-
ларга сылдыар бэйэтин да,
атын дойдулардаагы да
гражданскай авиакомпан-
иялары үгүс разведка-
лыыр операцияларыгар
салбын быһытынан
утуһаахтык туһанаар
үчүгэйдик биллэр. КРУ
Азияга салгынынан үс-
пүйүөннээһинин туһунан
элбэхтик суруйбут «Ва-
шингтон пост» хаһыат
тыһынан эттэххэ, АХШ
үсүпүүннүүр ведомство-
та, холобур, Тайвань ре-
жимэ бас билэр «Сивил
ойр транспорт» авиатран-
спортнай компания онго-
түнэн туһанар. Француз-
скай «Юманите» уонна
кыраныска таһынаагы
атын хаһыаттар болдом-
тону кэнники сылларга
советскай официальной
дьюнор АХШ-гар аме-
риканскай самолеттар
Советскай Союз салгы-
наагы куйаарын үгүстүк
көһүлэринэн сибээстээн
хаста да бырачыаһы тү-
һэригэр туһаайал-
лар.

Көнники күнүрдээди
событиелар сидуһу про-
вокацияны тэрийэччилэр
үсүпүүннүүр сыалы эрэ

буолбакка, ону ааһан
ыраах түгэхтээх полити-
ческай сыаллары туруу-
руммуттары билгэргэтэл-
лэр. Провокация Европа-
га ядрнай сөбүлэһини
хаарчактыыр туһунан
советскай-американскай
кэспэтиилэр Женевада
садалаагы быһаары-
лаах рауинара садала-
наары эрэ турдаһына
оноруллуба. Ити кэспэ-
тиилэр Арбаа Европада
американскай ядрнай
ракетаһы тарбатан ту-
руорар кутталлаах бы-
лааннарын олоххо кил-
лэрэргэ илиилэрин сүүр-
үһэри кэспэтиилэри олох
да тобуохтары баһарар
АХШ салайар эргимтэлэ-
рэ мунурданыыта тири-
тилэр. Ордук сөрүтүм-
сүбүт милитаристскай
эргимтэлэр Европада кут-
тал суох буолууттар уон-
на биригэ үлээһинигэ
сүбэ мунуһах кытыы-
лаахтара дойдулар пред-
ставителлэрин Мадрид-
таагы көрсүүлэрин ти-
һэх сүһүгэ позитивнай
түмүктөннүтүн эмиз сө-
бүлээбэттэр. АХШ бэйэ-
тин иһигэр президент
Рейган конгресска кээм-
ийинэн баһархай байыан-
най үбүлээһини көрдө-
рөргө тиһинитигэр кыра-
та суох ыарахаттары
көрсөр. АП агентство,
конгресс чилиэннэрин
сайабылланнаагытар
олуруура, самолету кы-
тары сибээстээх айдаан
«МХ» ракеталары үбү-
лээһини ситиһэ сатыыр
администрация түбүгүн
«чэбэтиэхтээһин» били-
тиир.

АХШ салайааччылары
тыһааһыны кытаатынна-
ры антисоветскай инри-
гири быһытылар-май-
гытыгар норуоттар дыл-
даларын таарыйар аан
дойдутаагы бөдөн пробле-
малары быһаараттан ко-
тунуохтары баһараллар.
«Моральнай тирэхтэр»
уонна «гуманизм» туһу-
нан дойдохтооһуннар Ва-
шингтон агрессивнай,
авантюристскай курсун
ис дьинин сабар кыахта-
ры суох. Ол американ-
скай аналлаах сулууспа-
лар бэйэлэрин кирдээх
дылалаларыгар туһам-
ыт самолеттары тула
айдаантан өссө төгүл
чуолкайдык көһүннэ.

Н. ЛАНИЦКАЯ,
(ССТА).

Бу күнүргэ оройуон үрдүнэн сибээс отделение-
ларынан, төрийтөлөрүнэн 1984 сыллаах бэчээти су-
руттары бара турар. Бэчээти общественнай тарва-
тааччы, райпо бухгалтер, комсомолка Матрена
Ефремова хайыы-үйэ 1800 солк. сурутууну ытта.
Снимокка: М. Е. Ефремова (хаһас диэки) суру-
тууну ыттар.

П. Оконешников фотота.

Расул ГАМЗАТОВ

СОВЕТТАР

Авар советскай поэта, Дагестан народнай поэта,
социалистическай Үлэ Геройа, Ленинскэй бириг-
эһэ (1958) уонна ССРС Государственной бириг-
эһэ (1958) лауреата Р. Г. Гамзатов 60 сааһын
туолла.

Р. Гамзатов 1927 сылтан бэчээттэнэр. Хоһоонно-
рун бастакы хомурунньута «Төлөнөөх таптал
уонна кыырынтаах өһүс» 1943 сыллаахха бэчээт-
тиммэ. Сэриг сылларыгар советскай дьоннор ге-
роизмдарын туойбута. «Билигин сылларбыт», «Мин
дойдум», «Хайа олохтообун төрөөбүт дойдута»,
«Убайым туһунан тыл», «Дагестан сааһа», «Сүр-
дүм хаһааларга» диэн хомурунньуктарыгар, «Ха-
һаа олохтоох кыыс» диэн поэматыгар кини со-
циалистическай Дагестан олохун, хайа олохтоох-
торун майгыларыгар-сигилилэригэр уларытты-
лары, норуоттар тулжардыбат дойдордоһууларын
туолбута, ыччат эргэ абылчактары утары охсу-
лууту көһүлбута. «Мин төрөөбүт сылым», «Үрдүк
сулустар», «Зарема», «Суруктар», «Сулус сулустуун
көспөтөр», «Мудатка» диэн хомурунньуктара,
«Дьахталлар арыллары», «Тийэх сыана» поэмала-
ра, «Мин Дагестаным» диэн лирическай сөһүнэ, о.
д. а. кини биллэрлэр.

Бүгүн ааһааччыларбытыгар Расул Гамзатов со-
веттарымтан авар тылыттан нууччалары Наум
Гребнев, онтон сахалыы Афанасий Илларионов
тылбаастарынан билиһиннэрбэт.

х х х

Сүүрбэ сыл тухары, эн билиэн ылангыһын,
Сүүрбөккө-көппөккө, хаайтараң сылдыабын.
Ардыгар барт дэнгэ, көңүлгө тахсаммын
Атаспар, малларбар ыалдыттан ылабың.
Ол эрөн, көңүлгө тахсаммын, төттөрү,
Олобум өлбөөрү, мунчааран эстэбин.
Бэркэ өр буолбакка, көңүлүттэн төттөрү
Билэримэр тизтэһин, эйиэхэ сүүрбэбин.
Вайылылаах күөрт ыгы сүүрдэххэ оннук ээт:
Вастакы уобулар көрүлүү эжэлиир,
Төлгөһө тулатын эргийэ сүүрбэхтээт
Төттөрү сыбыгар тэбинэн кэлээхтиир.
Бөлөммүн, көңүлгө мунчаарыам кэриэтин,
Билиэнгэ монгохпун мин кылгас үйэбин.

х х х

Тапталбыт, арааһа, институт кэриэте
Таласпыт барыта ситиспэт үөрөбэ.
Ол онно Өрөгөй, Мунчаары күнүгэ,
Устудуон дьоннору эрчийэр билигэ,
Муударай билини мунуунар инниттэн
Муннанан бириг мин тиритэ, илистэ.
Ол гынан өйдөөтүм туора дьон билбитэ
Оччолоох туһаны бириг суох эбитин.
Мин, таптал үөрөбөр миккиллэ сатааммын
Мэлийдүм элбэхтик, элбэхтик айманым,
Үгүстүк оуттум дэһиһэ сыһаммын,
Үгүстүк даһаны албаһан алдыһым.
Кырдыахпар диэри сии үөрөнүм диэтэххэ,
Кыраны да билим бу үрдүк үөрэххэ.

Күһүнү кросс
уонна эстафета
балаһыаннаа

Улахан дьонго кросс
сөһүсөттөр икки арды-
ларынаагы 1984 с. ком-
плекснай спартакиада
программаттан ытыл-
лар.

Күрөхтэһилэр бала-
һан ыйын 24 уонна 25
күннэригэр Чурапчы са-
лгыныгэр ытыллар.

УЛАХАН ДЬОН
КРОСТАРА

Эр дьоннорго—2000 м,
1000 м, дьахталларга—
500 м уонна 500 м сүүрү-
лэр. Зачета бириг кини.

Кроска кыттааччылар
ахсааннара хаарчакты-
мат, зачет бириг басты-
түмүгүнэн ытыллар. Ха-
маанданан бастакы кы-
та зачеттаах кыттааччы-
лар ылбыт миэстэлэри
суумаларынан быһаары-
лар.

Кыттар хампаандалар
Бүтүн Союзтаагы «Ба-
һый күнү» ытыттан о-
чует-боротокуолун тү-
роллар.

АҒЫС КЫЛААСТААХ
ОСКУОЛАЛАРГА КРОСС

1. 1000 м—6 уол.
2. 500 м—4 кыыс.

ЭСТАФЕТА

Дистанция 10 этаптаах.
Этаптар: 500 м, 200 м, 300 м,
300 м, 400 м, 400 м,
600 м, 200 м, 200 м уонна
200 м.

1, III, V, VII—X этап-
тарга уолаттар, онтон
уратыларга кыргыттар
сүүрүлэр.

ОРТО ОСКУОЛАЛАРГА
КРОСС

1. 1000 м—кыра саа-
таах уолаттар.
2. 500 м—кыра саа-
стаах кыргыттар.

Зачет 2 уол уонна 2
кыыс көрдөрүүлэринэн
быһыллар.

3. 2000 м—уолаттар.
4. 1000 м—кыргыттар.

Зачету 3-түү уол уонна
кыыс биэрэллэр.

ЭСТАФЕТА

Дистанция 12 этаптаах.
Этаптар: 1000 м, 300 м,
500 м, 400 м, 700 м, 400 м,
500 м, 400 м, 300 м, 500 м,
300 м уонна 200 м.

Этаптарынан сүүр-
лэр уол, кыра кыыс, уол,
кыра уол, кыра уол, кы-
ра кыыс, кыыс, уол, кыыс,
уол, кыыс уонна уол.

Кыайылылаах хампа-
ндар (үөрэнэччилэргэ эс-
тафетара) «Сага олох»
хаһыат биригэһин, ре-
дакция уонна райОНО
граммоталарынан наҕара-
далааналлар. Биригэһин
миэстэлэргэ—дипломнар.

Биригэһин басты-
нара хаһыат биригэ
граммоталар туттарыла-
лар.

Улахан дьонго кросс
ытылаахтарга «Урожай»
ДСО оройуоннаагы со-
ветын граммоталар, ди-
пломнара туттарыла-
лар.

«УРОЖАЙ» ДСО
оройуоннаагы совет
«САГА ОЛОХ»
хаһыат редакция
райОНО

Редакторы салгыны
С. Н. ЧИЧИГИНОВ.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского
райкома КПСС и районного Совета народных депутатов
Якутской АССР.

Редакторы салгыны
С. Н. ЧИЧИГИНОВ.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского
райкома КПСС и районного Совета народных депутатов
Якутской АССР.

Редакторы салгыны
С. Н. ЧИЧИГИНОВ.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского
райкома КПСС и районного Совета народных депутатов
Якутской АССР.

БИНИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовой индекс 678700. Чурапчы с.
Карл Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор — 21-395, отделлар —
21-495, уопсай 21-505.